เลือดกำเดาไหล

นำเสนอเมื่อ : 3 ม.ค. 2551

เลือดกำเดาไหล โดย นายแพทย์ประสิทธิ์ ศรีสมบูรณ์

เลือดกำเดา หมายถึง เลือดที่ไหลออกจากในโพรงจมูกหรือบริเวณหลังจมูก เกิดจากเส้นเลือดในเยื่อบุโพรงจมูกแตกจึงมีเลือดไหล สวนมากเกิดจากการแตกของเส้นเลือดฝอยเล็กๆ ที่บริเวณสวนหน้าของผนังกั้น ช่องจมูกทั้ง ๒ ข้าง จึงมีเลือดไหลออกทางรูจมูก ถ้านอนหงายเลือดจะไหลไปหลังจมูกเข้าในคอแล้วขากออกทางปาก เลือดกำเดาออกแบบนี้เป็นแบบที่พบมากที่สุดในเด็กๆ ซึ่งมีเลือดออกบ่อยๆ ครั้งละน้อยๆ ไม่มีอันตราย สำหรับในผู้ใหญ่อาจเกิดจากเส้นเลือดใหญ่แตก เนื้องอก มะเร็งในจมูก ซึ่งมีเลือดออกมากเป็นอันตรายได้

โรคของจมูกที่พบบ่อยที่สุด คือ เส้นเลือดฝอยแตกเองในระยะที่อากาศแห้ง ร้อนจัด หรือหนาวจัดมักมีเลือดออกในตอนกลางคืนหรือตอนเช้า นอกจากนี้ยังเกิดจากถูกกระแทกที่จมูก ขยี้จมูกแรงๆ นิ้วแยงในจมูก ถูกตีที่จมูกจนกระดูกจมูกหัก จมูกอักเสบ โรคจมูกอักเสบจากภูมิแพ้ มีสิ่งแปลกปลอมในจมูก โรคของไซนัส รวมทั้งริดสีดวง และเนื้องอกหรือมะเร็ง

โรคทั่วไป เช่น ความดันเลือดสูง โรคเลือดชนิดต่างๆ เช่น มะเร็งเม็ดเลือดขาว โรคตับ ไต เบาหวาน โรครูมาติก ไข้จับสั่น ไข้หวัดใหญ่ หัด คอตีบ และโรคขาดวิตามินเคหรือซี

การรักษามีหลายวิธี แล้วแต่ความรุนแรงและสาเหตุของเลือดกำเดาไหล มีทั้งวิธีห้ามเลือดแบบง่ายๆ จนถึงต้องผ่าตัดใหญ่ในโรงพยาบาล การรักษาเบื้องต้นควรทำดังนี้

๑. เลือดออกน้อยทางจมูก ควรให้ผู้ป่วยนั่ง ก้มหน้าเล็กน้อย ใช้นิ้วกดจมูกข้างที่เลือดออก หรือใช้นิ้วบีบจมูกทั้ง ๒ ข้าง อ้าปากหายใจ บีบไว้นานๆ ประมาณ ๕-๑๐ นาที เลือดจะหยุดเอง การบีบจมูกนี้จะเป็นการบีบผนังจมูกส่วนที่นุ่มไปกดตรงตำแหน่งที่เลือดออกที่ผนังกั้นช่องจมูก ไม่ควรให้นอนหงาย เพราะเลือดจะไหลย้อนเข้าส่วนลึกของจมูก เข้า คอ และขากออกทางปาก ทำให้มีเลือดเลอะเทอะทั่วไปจนตรวจไม่รู้ว่าออกจากไหนแน่ ถ้าผู้ป่วยกลัวจะเป็นลม ให้นอนตะแคง ใช้ผ้าชุบน้ำเย็นหรือหอน้ำแข็งวางที่หน้าผากจะช่วยให้สบายขึ้น ไม่ตกใจกลัว ในเวลาเดียวกันต้องบีบจมูกด้วย

๒. ใช้สำลีหรือเศษผ้าสะอาด ชุบน้ำสะอาดพอหมาดๆ หรือชุบยาหยอดจมูกซึ่งมียาช่วยให้เส้นเลือดหดตัว ใส่ในโพรงจมูกให้แน่น บีบจมูกด้วยยิ่งดีประมาณ ๑๐ นาทีจึงค่อยๆ ดึงออก ถ้าไม่หยุดต้องไปพบแพทย์